

JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM

Gener-juny 2015

Eva Pons Parera*

Agustí Pou Pujolràs**

Durant el primer semestre de 2015 no hem localitzat resolucions del Tribunal Suprem que apuntin línies doctrinals noves rellevants pel que fa al règim jurídic de la llengua; en tot cas tenim resolucions que confirmen i consoliden tendències doctrinals, com és el cas de l'àmbit dels usos lingüístics administratius (reglaments locals d'usos lingüístics) o en l'educació.

La qüestió controvertida de les llengües vehiculars de l'ensenyament motiva dos pronunciaments emmarcats en el procediment d'execució de les sentències del TS de l'any 2010 i 2011 sobre el model de conjunció lingüística de Catalunya i un altre sobre els canvis introduïts pel Decret 70/2010 per al plurilingüisme de l'ensenyament no universitari en el model de Galícia. La sentència d'11 de març de 2015, que resol la impugnació del Decret esmentat per la Real Academia Galega ofereix diversos punts de contrast amb les sentències de 23 i 28 d'abril de 2015, relatives al model català, pel que fa al grau d'intervencionisme judicial que el TS considera admissible. Així, si en les darreres es legitima la «substitució» del Govern autonòmic pel tribunal d'instància per tal de garantir un major ús vehicular del castellà mitjançant la fixació de percentatges d'ús docent en els centres afectats per les demandes judicials enfront de la legislació de Catalunya que prioritza l'ús del català; diversament, en relació amb el Decret gallec, el TS valida el criteri de «no ingerència» del Tribunal d'instància en l'enjudiciament d'un reglament que redueix substancialment l'ús vehicular del gallec mitjançant la mateixa tècnica de fixació de percentatges d'ús, sense una empara clara en la normativa de rang legal aplicable a Galícia.

Les sentències de 5 de maig de 2015 posen fi al procediment judicial contra els reglaments d'usos lingüístics de les diputacions de Girona i Lleida. El TS avala les sentències prèvies del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 6 de març de 2013 en què, d'una banda, s'acull la legitimació de l'entitat recurrent, *Convivencia Cívica Catalana*, pel que fa als preceptes que tenen un abast general i afecten la ciutadania. En concret, el TS aprecia la legitimació en el fet que actua per a la defensa d'«una plena y pacífica convivència de las lenguas castellana y catalana y su oportuno reflejo en las normas jurídicas y en los actos administrativos dirigidos a su aplicación». D'altra banda, avala l'anul·lació dels articles dels reglaments que recullen la preferència de la llengua catalana en les actuacions administratives («no són acceptables, en canvi, els preceptes que desequilibrin la paritat en la posició jurídica d'ambdues llengües oficials; això és, els que configuren una posició de prevalença o preferència del català sobre el castellà o viceversa») i ratifica que el dret d'opció lingüística no pot quedar sotmès a formalitats; per exemple, s'ha d'entendre que, si l'escrit presentat pel ciutadà és en castellà, l'Administració hi ha de respondre entenent que ja s'ha manifestat l'opció lingüística. En conjunt, una doctrina molt restrictiva per a la capacitat de l'Administració d'establir usos oficials (a diferència del que fa l'Estat per a les administracions que en depenen) i una lectura errònia i també restrictiva de la jurisprudència que deriva de la STC 31/2010.

*Eva Pons Parera, professora de dret constitucional de la Universitat de Barcelona.

**Agustí Pou Pujolràs, professor associat de filologia catalana de la Universitat de Barcelona.

Citació recomanada: POU PUJOLRÀS, Agustí; PONS PARERA, Eva. «Jurisprudència del Tribunal Suprem. Gener-juny 2015», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 64, 2015, p. 203-224, DOI: [10.2436/20.8030.02.128](https://doi.org/10.2436/20.8030.02.128).

Un altre bloc de sentències fan referències incidentals als usos lingüístics a la justícia, sense novetats pel que fa a les resolucions anteriors. D'una banda, en les sentències de 16 de gener i de 9 de febrer, el Tribunal no atribueix rellevància a la presència de documents en idioma no oficial quan no signifiquen cap incidència real en el procés. En les sentències de 10 de març i 24 de juny es constata la presència de documentació en català en les actuacions davant del TS. En el primer cas, es retornen les actuacions i en el segon són traduïdes pels serveis de traducció del mateix TS. Res de nou, doncs: manteniment del criteri que cal la traducció dels òrgans judicials d'origen, però, a vegades, realització de la traducció per part del mateix TS.

Pel que fa a l'assistència d'intendent i traductor en les actuacions judicials o en les fases prèvies, les resolucions de 4 de febrer, 9 d'abril i 6 de maig confirmen la línia doctrinal sobre el dret a l'assistència d'intendent i a l'actuació de traductor que hem anat reportant en aquesta crònica. Es parteix d'una interpretació poc formalista en el sentit que l'important per satisfer el dret de defensa és que l'afectat hagi comprès realment el que se li diu, que la minva del dret de defensa sigui real i que al traductor o l'intendent que hi intervé no li cal una titulació específica i el rellevant és que la traducció hagi estat correcta.

Les sentències de 4, 16 i 25 de febrer, de 12 i 24 de març i de 2 de juliol refereixen incidències lingüístiques dins de processos selectius de diverses administracions. No aporten criteris nous pel que fa al règim lingüístic, però resolen aspectes en l'aplicació de la valoració de les llengües dins de la selecció de personal que són d'interès i que sovint mostren la poca cura en els criteris de valoració dels idiomes com també un ús gairebé arbitrari en aquesta valoració per part del poder públic que mena el procés selectiu. D'altra banda, es reafirma la necessitat que els criteris de valoració i de correcció siguin objectivables i que el procés respecti el principi d'igualtat entre els que hi participen.

Les sentències de 27 de gener, 10 de febrer i 8 de maig toquen, també, de manera tangencial, una qüestió poc explicada en la jurisprudència del TS, que és la necessitat d'acudir a les diferents versions lingüístiques autèntiques dels textos normatius, per tal d'interpretar bé la norma aplicable. En els dos primers casos, els textos són de la Unió Europea i, en el segon, és un conveni col·lectiu en gallec. Sens dubte, és un recurs interpretatiu que en una realitat jurídica multilingüe ajuda a esvaïr dubtes i a centrar el contingut normatiu dels textos legals.

La Sentència de 24 de març torna a tractar un cas d'exempció de prova i designació com a intèrpret jurat dels que hagin cursat determinades assignatures en la llicenciatura de traducció i interpretació. En el cas ressenyat se'n denegava l'exempció. El TS, en un raonament que sembla separar-se de la doctrina anterior, posa en relleu la discrecionalitat tècnica de l'organisme que ha de valorar la documentació aportada pel sol·licitant (certificats d'universitat i programes d'assignatures) i avala la denegació de la designació.

Dues interlocutòries, de 5 de març i de 18 de juny, analitzen controvèrsies vinculades a l'ús de l'anglès en la denominació de marques comercials, on es contraposen diferents criteris de comparació aplicables (fonètics, conceptuals o gràfics) a l'hora de decidir la semblança o no de les marques confrontades, prohibida per l'ordenament per evitar el risc de confusió dels consumidors.

Esmentem només a la introducció la [Interlocutòria de 19 de febrer de 2015](#) (ref. Cendoj núm. 28079120012015200407), que inadmet un recurs de cassació contra la condemna per un delictes d'estafa. La qüestió lingüística només apareix als fets enjudiciats: la víctima del delictes compareix davant del notari i signa una escriptura de poders a favor de l'acusat sense entendre castellà i només amb l'assistència de l'acusat i el notari declara que ell no va traslladar el contingut del poder en anglès. Tot i que el fet lingüístic és col·lateral, sembla que hi hauria d'haver alguna garantia més en els instruments públics signats davant del notari. Un tractament similar té la qüestió lingüística en la [Sentència del Tribunal Suprem de 16 de març de 2015](#) (ref. Cendoj núm. 28079130062015100169), que estima el recurs contra un Acord del Consell de Ministres que acorda continuar el procediment d'extradició sol·licitat pels Estats Units d'una persona perseguida per estafa, entre els motius del qual s'adueix que la documentació requerida per l'Acord d'extradició no ha estat objecte de traducció oficial al castellà. Nogensmenys, l'estimació del recurs pel Tribunal Suprem es fonamenta en la constatació de l'absència en l'expedient de documents essencials del procediment, segons l'Acord esmentat, sense que arribi a pronunciar-se sobre l'al·legació lingüística. També hi ha una menció incidental a la [Interlocutòria de 25 de febrer](#) (ref. Cendoj núm. 28079140012015200340), que inadmet el recurs

contra una sentència sobre prestació per incapacitat temporal i que considera provat que el demandant tenia un bon coneixement de l'idioma com per entendre que l'estaven citant.

Fem també esment, només en seu introductòria, de la [Interlocutòria de 3 de març de 2015](#) (ref. Cendoj núm. 28079130072015200024) mitjançant la qual s'acorda plantejar una qüestió d'inconstitucionalitat en relació amb la disposició transitòria 9^a de la Llei catalana 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut (en la redacció introduïda per la disposició addicional primera de la Llei 8/2007, de 30 de juliol), en relació amb la possible contradicció amb els articles 14 i 23 CE per la diversitat de criteris de valoració de mèrits en els procediments previstos per accedir al cos superior de l'Administració dins l'àmbit de l'Agència de Protecció de la Salut. El contingut de la disposició qüestionada inclou la previsió d'acreditació del coneixement oral i escrit del català, tot i que aquesta no sigui l'objecte de la qüestió, que fa referència a la diversitat de criteris de valoració dels serveis prestats amb anterioritat.

Finalment, fem menció de la [Sentència de 5 de març de 2015](#) (ref. Cendoj núm. 28079120012015100095), en què, tot i que el Tribunal ho desatén, tornen a sortir relacionats el delictes de terrorisme i la defensa de l'eusquera (vegeu, per exemple, les sentències reportades a la crònica anterior, [RLD núm. 63, pàg. 256](#)).

Per accedir als textos de les sentències de la base del Cendoj, primer s'ha d'obrir el cercador de la base de dades (<http://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>) i després clicar l'enllaç que té cada resolució ressenyada. Per facilitar aquesta operació consignem aquesta adreça en cada resolució o bloc de resolucions. D'aquesta manera es pot baixar el text sense haver de fer servir l'opció de copiar l'identificador de la resolució a la casella «Texto a buscar», del mateix cercador.

[Sentència del Tribunal Suprem d'11 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Jesús Cudero Blas. Ref. Cendoj: 28079130042015100091](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Aquesta sentència resol el recurs de cassació interposat per la Real Academia Galega (RAG) contra la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Galícia, de data 28 de novembre de 2012, que validà, tot i declarar nuls dos preceptes, el Decret 70/2010, de 20 de maig, per al plurilingüisme en l'ensenyament no universitari de Galícia. L'aprovació d'aquesta norma va suscitar una àmplia contestació social i pedagògica des dels sectors compromesos amb la normalització lingüística, atès que a l'empara del *plurilingüisme* introdueix nous topalls a la presència del gallec en l'ensenyament no universitari, mitjançant l'establiment de percentatges màxims que en limiten l'ús com a llengua vehicular (vegeu-ne el comentari del projecte en la *Crònica legislativa d'Astúries*, RLD núm. 54, pàg. 420-426; i de la polèmica implementació en la subsegüent crònica del núm. 54, pàg. 230-232). Es tracta d'una tècnica normativa molt similar a l'assajada pel Govern autonòmic del Partit Popular sobre l'altre model de conjunció lingüística de les Illes Balears amb l'anomenat *Decret de trilingüisme*, l'aplicació del qual fou paralitzada per l'àmplia reacció social i jurídica contrària. Diversament, ni la present impugnació de la RAG –en una inhabitual defensa per via judicial de les seves funcions estatutàries de promoció del gallec– ni la resta de recursos plantejats contra el Decret gallec 70/2010 pels sindicats educatius i les associacions lingüístiques de Galícia han aconseguit un pronunciament judicial contrari a la validesa general d'aquesta norma.

En el recurs previ davant del TSJ de Galícia, que fou resolt per la Sentència de 28 de novembre de 2012, la RAG va al·legar diversos vicis formals en el procediment d'elaboració del Decret 70/2010, que en determinarien la nul·litat, com també la contradicció per aquesta norma de diversos principis constitucionals (de legalitat, igualtat) i legals, entre els quals destacava la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries com a tractat internacional incorporat a l'ordenament espanyol. La Sentència de TSJG va declarar nuls, parcialment, els articles 5.2 i 12.3 del Decret, que regulaven un dret de tria dels pares i dels alumnes de la llengua vehicular, en entendre que implicaven una abdicació de la potestat de programació de l'ensenyament que correspon a l'Administració educativa i al foment de l'ús progressiu de l'idioma gallec prescrit per la Llei 3/1983, de 15 de juny, de normalització lingüística (en endavant LNLG).

En la Sentència ressenyada, el TS ratifica la resolució d'instància, amb la desestimació de tots els motius cassacionals, amb l'excepció del primer, que és objecte d'un pronunciament declaratiu sense cap incidència

sobre el Decret impugnat. Concretament, el TS aprecia la incongruència omissiva de la sentència d'instància, en no haver respost a la impugnació de la desestimació per silenci administratiu de diverses peticions adreçades per la RAG als òrgans de la Xunta de Galícia implicats en la tramitació de la norma. Malgrat això, després de l'anàlisi del fons de la pretensió, el TS no l'acull, atès que entén que la reclamació de resposta expressa per part de la RAG es basa en la reivindicació de la seva condició d'«òrgan consultiu» de l'Administració autonòmica (FJ 1 i 2). Aquesta qüestió, que resulta central en la present impugnació del Decret 70/2010, mereix una resposta negativa del TS, que sosté que ni de la menció a la RAG en la disposició addicional de la LNLG (on és reconeguda com a autoritat en les qüestions relatives a la normativa, actualització i ús correcte de la llengua) ni dels seus estatuts (aprovat pel Reial Decret 271/2000, de 25 de febrer, que li atribueixen funcions de promoció social del gallec) se'n desprèn que aquest òrgan hagi d'informar preceptivament de tots els expedients o procediments amb incidència en l'ús social del gallec (FJ 2 i 12). Convé destacar la importància potencial de l'argument aquí desestimat, en la mesura que en la impugnació judicial del Decret balear de trilingüisme fou la manca d'intervenció preceptiva de la UIB com a òrgan consultiu l'element determinant de la declaració de nul·litat (STSJ Illes Balears de 22 de setembre de 2014).

Tot seguit reproduïm l'àmplia llista de motius que fonamenten el recurs de cassació, tal com consten en l'antecedent 7è de la Sentència, en el quals es visualitzen les derivacions constitucionals, legals i internacionals de la impugnació del Decret gallec:

SÉPTIMO. En el escrito de interposición, de fecha 4 de marzo de 2013, desarrollaba la Real Academia Galega aquellos motivos de casación en los siguientes términos: 1) La sentencia incurre en incongruencia omisiva por cuanto no contiene pronunciamiento alguno en relación con el primer acto recurrido (la desestimación presunta de las peticiones formuladas por la Real Academia Galega con fecha 14 de octubre de 2009); 2) Adolece de falta de motivación por no incorporar e ignorar tanto en exposición fáctica como jurídica el proceso valorativo de los documentos probatorios incorporados a las actuaciones y que han de reputarse decisivos para el fallo; 3) Es también incongruente por cuanto no se refiere en absoluto al Informe del Comité de Expertos del Consejo de Europa sobre el cumplimiento en España de la Carta Europea de las Lenguas; 4) Incurre en incongruencia por exceso al afirmar, sin fundamento alguno, que existen determinados logros alcanzados en el proceso de normalización lingüística desde la entrada en vigor de la Ley de Normalización Lingüística; 5) Debe reputarse específicamente inmotivada por utilizar un formulario que sirve para resolver varios recursos; 6) Vulnera los preceptos constitucionales y legales que descartan la categoría de los actos políticos o de gobierno y su exclusión del control judicial; 7) Yerra en la valoración de la prueba al referirse a una “carta” personal del Presidente de la Xunta de la que no consta su recepción y no estaba integrada en el expediente administrativo; 8) Vulnera el principio de vinculación positiva a la legalidad al dar validez a un Decreto que se aparta de normas integrantes del ordenamiento jurídico, en concreto de la Carta Europea de Lenguas Regionales o Minoritarias; 9) Infringe el principio de jerarquía normativa en relación con el Preámbulo, pues el Decreto recurrido en la instancia no puede formular un nuevo marco normativo para la enseñanza no universitaria, ni revisar el marco legal, ni establecer una nueva regulación del gallego; 10) Ha vulnerado con claridad el trámite de audiencia, pues en la elaboración del Decreto “no ha habido trámite de información al público, ni de alegaciones”; 11) Ha desconocido el carácter de la Real Academia Galega de auténtico órgano consultivo en cuanto a la lengua gallega se refiere, naturaleza que se desprende de las leyes y reglamentos aplicables; 12) Incurre en numerosos vicios de procedimiento en relación con la competencia, la tabla de vicencias, la memoria justificativa, la memoria económica y la respuesta común e inmotivada a más de tres mil sugerencias que fueron realizadas al proyecto correspondiente; 13) Conculca el principio constitucional de igualdad material, pues da carta de naturaleza a un Decreto que debió actuar positivamente, discriminando favorablemente a la lengua minoritaria, para paliar la situación de inferioridad padecida por el gallego y hacer efectiva la progresividad impuesta por las leyes de normalización lingüística.

La línia argumental del TS en resoldre aquests diversos motius seguirà l'assumida pel Tribunal d'instància, que coincideix, al seu torn, amb les tesis del lletrat de la Xunta de Galícia sobre el marge d'apreciació del poder públic autonòmic en la configuració del model lingüístic escolar i la impossibilitat de sotmetre les seves decisions a un control d'oportunitat. El TS entén que el TSJG no ha renunciat indegudament al deure de control de la legalitat, delimitat en termes de racionalitat i proporcionalitat, d'acord amb la jurisprudència constitucional i la seva interpretació pel TS, per bé que en el marc de l'actual pronunciament aquest control aparegui debilitat o orientat a salvar la validesa de la norma. En aquest sentit, s'observa certa contradicció

entre la comprensió de la intervenció judicial en l'actual pronunciament del TS i en els relatius al model lingüístic escolar català, recollits en aquesta crònica (vegeu *infra* STS de 23 i 28 d'abril de 2015). Ara bé, si la coherència és referida a la posició de fons del TS, no pot sorprendre el pronunciament favorable al Decret 70/2010, el qual respon al sistema que prefiguren les esmentades sentències sobre Catalunya –i que la LOMQE pretén falcar normativament–, que consisteix en la fixació de percentatges d'ús «equilibrat» de les llengües vehiculars.

Els quatre motius formals adduïts en el recurs de cassació són rebutjats en els fonaments jurídics tercer a sisè. En primer lloc, la manca de motivació de la Sentència d'instància en haver ignorat els documents de prova aportats per la recurrent (entre els quals, diversos informes sociolingüístics que acrediten una davallada en l'ús del gallec i els informes i recomanacions del Consell d'Europa sobre l'aplicació de la Carta europea de les llengües minoritàries) que avalarien la necessària discriminació positiva del gallec en l'àmbit educatiu, en virtut de l'argument esmentat que no correspon al TSJG establir la relació entre les dues llengües oficials des del punt de vista de l'ús, essent aquesta «una competència privativa de la Administració de la CA» (FJ 3). En segon lloc, es refusa la pretesa incongruència omissiva del TSJG, ja que no ha valorat la contradicció entre el Decret impugnat i l'apartat de l'Informe de 12 de setembre de 2012 del Comitè d'Experts del Consell d'Europa que supervisa l'aplicació de la CELRM, on es reclama a les autoritats educatives la realització d'un major esforç per assegurar el coneixement del gallec i la millora de la supervisió dels progressos en l'ensenyament d'aquesta llengua minoritària, en considerar el TS que la pretensió va obtenir resposta per part del TSJG (FJ 4). En tercer lloc, es nega que incorri en una incongruència per excés l'affirmació del TSJG que la tesi de l'actora sobre la necessitat de fórmules de discriminació positiva de l'idioma minoritari, per tal de fer efectiu el principi de progressivitat que deriva de la Llei de normalització lingüística, la qual elimina el marge de decisió del poder públic autonòmic «al ignorar los logros en el proceso de normalización desde la entrada en vigor de la Ley de normalización» (citació literal de la Sentència TSJG), que l'actora imputa contrària als mateixos pronunciaments de l'Administració autonòmica davant del Parlament gallec (FJ 5). En darrer lloc, pel que fa a la manca de motivació específica de la Sentència d'instància per la remissió indiscriminada a una altra Sentència del TSJG, de data 12 de novembre de 2012, que resolvia una recurs contenciós amb un abast distint del present contra el mateix Decret 70/2010, el TS rebutja que suposi una infracció de les normes processals (FJ 6).

Pel que fa als motius materials del recurs cassacional, l'argumentació inclosa en els fonaments jurídics setè a catorzè permet constatar la modulació ja esmentada de la resposta jurisdiccional que condueix a avalar la legalitat i constitucionalitat d'una norma regressiva des del punt de vista de la normalització lingüística del gallec. En el motiu 6è l'actora al·lega la vulneració dels preceptes constitucionals i legals que determinen el control jurisdiccional dels actes governamentals (arts. 1.1, 9.3, 97, 103 i 106 CE i 2 i 70.2 LJCA), amb la finalitat d'obtenir un pronunciament dels tribunals sobre si el Decret és conforme amb els mandats de protecció de la riquesa lingüística i d'igualtat material de les llengües o incorre en desviació de poder en contradir-los. El motiu es connecta amb els arguments de fons de la impugnació del Decret per part de la RAG, en el sentit que l'Estatut d'autonomia i la LNLG imposen als poders públics la defensa i promoció de la llengua pròpia a fi d'assolir la igualtat material de les llengües cooficials, d'acord amb el principi de progressivitat, mentre que el Decret impugnat no solament no fa front a la desigualtat sinó que la fomenta en limitar-se a cercar un «equilibri» o «equiparació» en l'ús del gallec en l'educació, sense l'establiment de mesures de discriminació positiva vers la llengua minoritària. El TSJG va rebutjar l'argument de fons, entenent que «no puede declararse su [del Decret] disconformidad a derecho por el solo hecho de que no se aumente la intensidad en la implantación de la lengua propia por la Comunidad». El TS nega que el TSJG hagi declarat el Decret immune al control judicial, i n'avalua el control de conformitat amb els postulats legals interpretats d'acord amb la jurisprudència constitucional (SSTC 337/1994 i 31/2010) i ordinària. Com a apunt crític, constatem com el cànon de legalitat reconduït, a través de l'esmentada jurisprudència, a la prohibició d'arbitrarietat i irraonabilitat de les decisions dels poders públics relatives a la llengua vehicular de l'ensenyament, es mostra innocu com a límit orientat a garantir la posició en aquest àmbit de les llengües oficials distintes del castellà.

La qüestió de la vinculació positiva del Decret a la legalitat s'examina també en el FJ 9, en relació amb l'argument de la no conformitat de la norma impugnada amb la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (CELRM). El TS torna a avalar en aquest punt la interpretació del tribunal d'instància que concep la vinculació positiva a la Carta «en termes amplis» que admeten espais de concreció pels estats. En aquest punt, la Sentència desactiva parcialment la Carta com a paràmetre de legalitat de la norma qüestionada, i si bé el TS recull l'opinió negativa del Consell d'Europa sobre el caràcter insatisfactori de les mesures aplicades a Galícia en relació amb l'escolarització en llengua gallega, immediatament conclou que «de tal circumstància no se sigue que el Decreto vulnere las exigencias, postulados o directrices de la Carta». La configuració debilitada del control de legalitat que el TS avala en la present controvèrsia troba una altra manifestació en la consideració dels manaments de la CELRM com a meres «exigencias generales o programáticas» i en l'omissió de la citació dels preceptes d'aquest instrument del compromís específic assumit pel Regne d'Espanya en relació amb l'educació en gallec, consistent a «fer possible un ensenyament primari [i secundari] garantit en les llengües regionals o minoritàries corresponents» (art. 8.1.b.I i art. 8.1.c.I CELRM). L'argumentació es rebla amb l'afirmació que no correspon als tribunals dir com s'ha de revertir la situació històrica de desigualtat de les llengües, en la mateixa línia de justificació del no intervencionisme judicial, que contrasta de nou amb la posició mantinguda pel TS en els conflictes relatius a l'educació a Catalunya.

Igualment, des de la perspectiva del principi de jerarquia, el FJ 10 de la Sentència rebutja les al·legacions de l'actora respecte al fet que el Decret inclou la regulació de temes corresponents a la llei, com es desprèn de la voluntat afirmada en el seu preàmbul de «revisión del marco legal». El TS considera que el Decret solament concreta la LNLG en relació amb l'ensenyament no universitari. Pel que fa a l'argument específic de la vulneració del principi de progressivitat establert per la Llei lingüística, segons el TS «que tales exigencias quiebren por la sola circunstancia de que el Decreto prevea un equilibrio entre una u otra lengua en los niveles de educación correspondientes o porque distinga qué asignaturas se impartirán en gallego o en castellano constituye una afirmación carente de soporte alguno». Davant de l'argument esgrimit per la RAG de contradicció del Decret amb els objectius de progressivitat, normalització i garantia de la competència plena dels escolars en ambdues llengües oficials, el TS oposa una doble resposta: d'una banda, entén que no ha quedat acreditada la contradicció o incompliment de la LNLG, que resulta poc concreta en el tema i es limita a establir certs principis (notem, de nou, la contradicció possible amb els pronunciaments del TS sobre el model català que no prenen en consideració la regulació molt més concreta de la Llei 12/2009, d'educació de Catalunya); i, complementàriament, nega que «pueda exigirse de un órgano judicial que determine él mismo cómo deberían conseguirse esos propósitos cuando la norma con rango de ley no lo prevea.»

En virtut d'un altre motiu substantiu, el FJ 14 analitza la vulneració per la norma impugnada del principi d'igualtat formal i material (art. 14 i 9.2 CE). La resposta del TS es basa en la seva jurisprudència recent sobre Catalunya (SSTS 9 de desembre de 2010 i de 19 de maig de 2011), i en la (re)interpretació de les SSTC 337/1994 i 31/2010, per concloure que no s'hi troba cap aval a la tesi sostinguda per la RAG que la igualtat és vulnerada per la reducció de la presència del gallec de la meitat a només un terç de les assignatures, la impossibilitat de garantir la integració social en aquesta llengua i la diglòssia i inferioritat que el gallec manté dins la societat de Galícia. Els reiterats arguments sobre la imprecisió de la LNLG i el rol necessàriament limitat dels tribunals en un tema de competència «privativa» de l'Administració autonòmica menen a desestimar aquest darrer motiu cassacional.

Finalment, amb una menor rellevància pel que fa al règim lingüístic de l'ensenyament, en els FJ 8, 11, 12 i 13 els TS rebutja l'existència de les infraccions al·legades en el procediment d'elaboració del Decret, que tenen relació amb el debat ja resolt negativament sobre el caràcter d'òrgan consultiu de la Real Academia Galega. Concretament, el TS hi rebutja la infracció del tràmit d'audiència, la vulneració d'altres límits formals de l'exercici de la potestat reglamentària relatius a la competència de l'òrgan tramitador i als documents preceptius del procediment, i també l'error en l'apreciació de la prova en raó de la valoració pel TSJG d'una carta del president de la Xunta que acreditaria la intervenció de la RAG en el procediment d'elaboració del Decret, com a document no inclòs en l'expedient administratiu.

[Sentència del Tribunal Suprem de 23 d'abril de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Jesús Cudero Blas. Ref. Cendoj: 28079130042015100138](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 28 d'abril de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Jesús Cudero Blas. Ref. Cendoj: 28079130042015100139](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Les dues sentències es dicten en els recursos de cassació contra interlocutòries dictades pel TSJ de Catalunya en execució de les sentències del TS de 5 de maig de 2011 (Sentència de 23 d'abril) i de 16 de setembre de 2010 (Sentència de 28 d'abril), que estimen les demandes de pares d'alumnes relatives a l'ús vehicular del castellà en determinats centres educatius de Catalunya. El TS acaba de perfilar, mitjançant les resolucions comentades, l'abast de la part dispositiva de les sentències on afirmava «el derecho del recurrente a que el castellano se utilice también como lengua vehicular en el sistema educativo de la Comunidad Autónoma de Cataluña, y en consecuencia y para ello la Generalidad deberá adoptar cuantas medidas sean necesarias para adaptar su sistema de enseñanza a la nueva situación creada por la declaración de la sentencia 31/2010 del Tribunal Constitucional que considera también al castellano como lengua vehicular de la enseñanza en Cataluña junto con el catalán.» Recordarem que, prèviament, el TS havia delimitat les mesures a adoptar al centre i grup classe de l'alumne els pares del qual interposen la demanda (vegeu, per totes, la Sentència de 19 de febrer de 2013, relativa a l'execució de la STS de 9 de desembre que inicià aquesta línia jurisprudencial, ressenyada en [RLD núm. 61](#), pàg. 222-223).

En les sentències actuals el TS valida la decisió adoptada pel TSJC en el marc del procediment d'execució de substituir l'Administració educativa i obligar els centres educatius afectats a impartir, en el curs i classe del fill del recurrent, un 25 per cent de l'horari lectiu en castellà, amb la precisió que aquest percentatge ha d'aplicar-se, com a mínim, a una altra assignatura troncal distinta de la matèria de llengua castellana; per a la qual cosa s'ordena als directors dels centres afectats l'adopció de les mesures pedagògiques oportunes en el termini d'un mes (interlocutòries de la Sala contenciosa del TSJC 30 de gener de 2014, confirmades en reposició per les interlocutòries de 29 d'abril de 2014). Malgrat la identitat de la qüestió controvertida en ambdues sentències, en la de 23 d'abril se substancia únicament el recurs de cassació interposat per la representació processal dels pares que reclamen un 50% de la docència en castellà com a compliment de la Sentència originària del TS, mentre que, en la de 28 d'abril, es resol simultàniament el recurs de l'advocacia de la Generalitat, amb la desestimació de tots els motius adduïts pels recurrents i la confirmació de la decisió del TSJC. Un comentari contextualitzat de la decisió del TS en ambdós processos i les seves implicacions sobre el model lingüístic escolar de Catalunya es pot consultar en el [blog de l'RLD](#) (vegeu Mercè Corretja, «Una decisió salomònica per a l'escola catalana», publicat el 14 de maig de 2015).

Sense reiterar aquí les consideracions crítiques que ha motivat en el marc d'aquesta crònica la línia jurisprudencial iniciada pel TS a partir de la STC 31/2010, sobre la reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, mitjançant la qual imposa límits nous a l'ús vehicular del català (vegeu també en el [blog de l'RLD](#) la visió crítica de Joan Ridao, «Les darreres invectives contra el model lingüístic de l'escola catalana: tocant i a punt d'enfonsar-se», publicat l'11 de juny de 2015), amb les sentències comentades es tanca el cercle en la definició judicial d'un «dret», inexistent dins la legislació catalana en vigor, i que el mateix Tribunal Constitucional ha negat reiteradament que es desprengui dels mandats constitucionals (SSTC 337/1994 i 31/2010), dels pares a la tria de la llengua docent dels seus fills en el marc dels sistemes de conjunció lingüística. L'aprovació, l'any 2013, pel legislador estatal de la LOMCE, que subjecta la decisió dels poders públics autonòmics sobre la llengua vehicular a un criteri de «proporció raonable» (que com hem dit en comentaris anteriors tampoc no es desprèn de la jurisprudència del Tribunal Constitucional, on l'exigència de «proporcionalitat» és referida als objectius constitucionals i legals que ha de complir el sistema educatiu) sembla també abocar a la tècnica dels «percentatges d'ús de les llengües oficials» en la docència, la qual resulta doblement avalada pel TS en les actuals sentències sobre Catalunya i en l'anteriorment comentada sobre el model de conjunció de Galícia (Sentència d'11 de març de 2015). Malgrat això, com s'ha assenyalat, la intervenció judicial en el cas de Catalunya resta delimitada als centres afectats per les demandes de pares, sens perjudici del mecanisme administratiu previst per la LOMCE que obliga els poders públics a sufragar econòmicament l'escolarització en centres privats dels alumnes els pares dels quals sol·licitin l'ensenyament

en castellà si el sistema general no ofereix l'esmentada «proporció raonable», tot atribuint la competència per determinar-ho als òrgans del Ministeri d'Educació (Reial Decret 591/2014), en contra de l'atribució estatutària (art. 131 EAC) i del criteri també sostingut pel TS que ho considera una competència privativa de l'Administració educativa autònoma (vegeu també, en aquest sentit, la Sentència precedent d'11 de març de 2015).

En primer lloc, pel que fa als dos recursos de cassació interposats pels pares, amb una formulació idèntica (les citacions subsegüents es refereixen a la STS de 23 d'abril), l'argument principal és que les interlocutòries del TSJC no executen les sentències del TS en els seus mateixos termes, atès que aquestes obligarien al 50% d'ús del castellà. L'argument es basa en la consideració que no s'ha acreditat pel Tribunal *a quo* un «dèficit de normalització lingüística», en la mesura que aquest dèficit constitueix un paràmetre absolut que, segons la Sentència del TS, condiona l'eventual preferència del català, de manera que, assolit l'objectiu normalitzador, seria obligat que «ambas lenguas cooficiales sean vehiculares en la misma proporción». En suport de la demanda s'al·lega la infracció per via directa i indirecta per les interlocutòries impugnades dels articles 3, 14, 24 i 27, de la Constitució i de l'article 2 DUDH de 1948, els articles 1, 2 i 3 de la Convenció de la UNESCO, la doctrina de les SSTC 337/1994 i 31/2004, la jurisprudència reiterada del TS i els articles 18.1, 245.3 y 267.1 de la LOPJ, a més de la doctrina jurisprudencial dels actes propis. En el FJ 2 el TS, amb certa deferència vers la posició del recurrent, realitza una interpretació favorable a l'admissió del recurs cassacional, malgrat estar fonamentat en preceptes legals relatius a la cassació de sentències (art. 88.1.d LJCA) i no en els únics motius al·legables en front d'interlocutòries d'execució (art. 87.1.c LJCA), com adduï l'advocat de la Generalitat.

Quant al fons de la qüestió debatuda, el TS afirma que si bé en les sentències executades no es varen determinar les «mesures concretes» que l'Administració educativa havia d'adoptar per a garantir que el castellà fos també llengua vehicular en el sistema educatiu de la CA, la fonamentació jurídica d'aquelles sí que contenia «determinades precisions» extretes de la STC 31/2010 i d'altres resolucions anteriors del mateix Tribunal Suprem, que són ara resumides en quatre punts:

1. Como principio, “el castellano no puede dejar de ser también lengua vehicular y de aprendizaje en la enseñanza”. De esta forma, “aunque nada impide que el Estatuto reconozca el derecho a recibir la enseñanza en catalán y que ésta sea lengua vehicular y de aprendizaje en todos los niveles de enseñanza, nada permite, sin embargo, que el castellano no sea objeto de idéntico derecho ni disfrute, con la catalana, de la condición de lengua vehicular en la enseñanza”.
2. Es constitucionalmente obligado que las dos lenguas cooficiales sean reconocidas por los poderes públicos competentes como vehiculares, pero “resulta perfectamente legítimo que el catalán, en atención al objetivo de la normalización lingüística en Cataluña, sea el centro de gravedad de este modelo de bilingüismo, aunque siempre con el límite de que ello no determine la exclusión del castellano como lengua docente de forma que quede garantizado su conocimiento y uso en el territorio de la Comunidad Autónoma”.
3. No pueda aceptarse la exclusividad del catalán como lengua única vehicular en la enseñanza, por lo que el castellano ha de utilizarse también como lengua de esa naturaleza en el sistema educativo de Cataluña “en la proporción que proceda dado el estado de normalización lingüística alcanzado por la sociedad catalana, de modo que el mismo no quede reducido en su uso al de objeto de estudio de una asignatura más, sino que se haga efectiva su utilización como lengua docente y vehicular en la enseñanza”.
4. Esta declaración (que impone el carácter vehicular de ambas lenguas en el sistema educativo) “abre un interrogante acerca de cuál deba ser la proporción en la que se incorpore el castellano como lengua vehicular al sistema de enseñanza en Cataluña”, correspondiendo a la Generalidad “la determinación de la misma y su puesta en práctica (...), de modo que si el Gobierno de la misma creyese que el objetivo de normalización lingüística estuviera ya conseguido, ambas lenguas cooficiales deberían ser vehiculares en la misma proporción y si, por el contrario, se estimase la existencia aún de un déficit en ese proceso de normalización en detrimento de la lengua propia de Cataluña, se debería otorgar al catalán un trato diferenciado sobre el castellano en una proporción razonable, que, sin embargo, no haga ilusoria o simplemente constituya un artificio de mera apariencia en la obligada utilización del castellano como lengua vehicular (FJ 3).

En la resposta concreta als motius cassacionals, tot mantenint el cànon jurisprudencial de la normalització lingüística com a criteri condicionant de les decisions del poders públics sobre la llengua vehicular (criteri

que denota un clar intervencionisme judicial i que, com s'ha vist més amunt, és materialment inaplicat en la Sentència d'11 de març de 2011 sobre el Decret gallec, mentre que el criteri oposable a una normativa regressiva quant a l'ús del gallec en l'educació), el TS nega les inferències que n'extreuen els recurrents. D'una banda, es rebutja que l'afirmació de la STS executada relativa a «la cierta y evidente implantación de la lengua catalana en la sociedad de Cataluña» comporti la declaració que s'ha assolit l'objectiu de la normalització lingüística. El TS reinterpreta així les seves paraules i afegeix que si fos certa aquella afirmació «la parte dispositiva de la sentencia que se ejecuta debería haber sido distinta, estableciéndose en el fallo que ambas lenguas deberían ser vehiculares “en idéntica proporción”». El TS rebutja també la distribució de la càrrega de la prova inherent a l'al·legació del recurrent que ni la Generalitat ni la Sala d'instància han aportat dades demostratives que la normalització lingüística no és plena. En aquest punt, es recorda que la Sentència executada reconeixia a la Generalitat «la competencia para determinar la proporción entre el castellano y el catalán en atención, precisamente, al grado de normalización que estimase efectivamente obtenido», sense que el recurrent realitzi un esforç argumentatiu suficient per acreditar que la normalització lingüística és efectiva. Com a corol·lari de l'argumentació, la Sentència comentada justifica que el TSJC substitueix l'Administració educativa, davant la passivitat d'aquesta, en la determinació de la «proporción» d'horari lectiu que ha d'impartir-se en castellà i avala el criteri mínim del 25%, que és considerada «una proporción ajustada y razonable, atemperada al mandato contenido en la sentencia y, sobre todo, garantizando con el porcentaje previsto (que actúa como un mínimo de las horas lectivas impartidas) el efectivo carácter vehicular del castellano en la enseñanza, máxime si exige también que dicha lengua cooficial se imparta al alumno, al menos, en otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga y, además, que se haga junto con el resto de sus compañeros de clase, excluyendo, por discriminatorio, el sistema de la “atención individualizada» (FJ 4).

Finalment, un cop resolt el nucli de la impugnació dels pares dels alumnes, les sentències comentades rebutgen dos arguments complementaris. Pel primer, els recurrents qualifiquen de «axioma sin fundamento» la consideració del català com a «centre de gravetat del sistema educatiu», que si bé s'incloua en la STC 337/1994, i que reproduïen les sentències executades, consideren que constitueix una declaració contingent (o temporal) i merament fàctica (o no jurídica) aplicada a una situació existent fa vint anys enrere. El TS descarta aquesta tesi dels recurrents per insuficientment fonamentada i provada. En darrer lloc, l'argument fundat en la doctrina dels actes propis, que troba un encaix forçat en un procediment centrat en l'execució judicial, mereix també una resposta del TS sobre el fons, en el sentit que la presència de centres en el sistema educatiu de Catalunya en els quals l'Administració educativa ha acceptat un percentatge major del 25% de llengua vehicular distinta del català «no implica que haya asumido que ese mismo porcentaje deba aplicarse siempre y en todos los supuestos, aunque solo sea porque cada colegio o instituto puede aprobar autónomamente su proyecto educativo», i tenint en compte que les interlocutòries no limiten l'ús del castellà sinó que fixen un «mínimo infranqueable por debajo del cual no puede hablarse de que dicha lengua tenga carácter vehicular» (FJ 4).

En segon lloc, el recurs de cassació interposat per la representació lletrada de la Generalitat en el marc del procediment d'execució de la STS de 16 de desembre és també desestimats per la segona Sentència ressenyada, de 28 d'abril de 2015 (FFJJ 2 i 3). Quant al motiu primer, que apunta la decisió per les interlocutòries de qüestions no decidides, ni indirectament ni directament per la Sentència que s'executa, de la qual no es desprèn l'obligació de la Generalitat de fixar percentatges o número de matèries o assignatures a impartir en castellà, el TS li respon que «no solo no cabe afirmar que la determinación de esa proporción era ajena a la sentencia que se ejecuta, sino que, a nuestro juicio, esa fijación constituye el cauce adecuado para cumplir lo ordenado en el fallo. A ello debe añadirse que la necesidad de que el castellano sea la lengua de aprendizaje de “otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga” (y no solo de la enseñanza misma de dicha lengua cooficial) se atempera perfectamente a lo acordado en la sentencia que se ejecuta, pues la condición de lengua vehicular no puede entenderse alcanzada, como la propia sentencia señala, reduciendo el uso del castellano “al de objeto de estudio de una asignatura más». També es rebutja pel TS que la Sala del TSJC s'excedeixi en formular ordres directes als directors dels centres educatius afectats, tot recordant l'obligació legal generalitzada de col·laboració amb els jutges per a l'execució d'allò resolt per aquests (art. 103.3 LJCA).

També el segon motiu adduït per la Generalitat, referent a la falta de motivació de les interlocutòries, resulta desestimat perquè segons el TS aquelles justifiquen degudament la decisió adoptada en «el comportamiento de la Administración, en la obligación de establecer una proporción razonable y en la necesidad de incorporar el castellano a materias o asignaturas distintas a las referidas a la enseñanza misma de tal lengua cooficial». El TS fa valer aquí la resposta concreta de la Interlocutòria de 29 d'abril de 2014 a les al·legacions de la Generalitat en relació amb la normativa aplicable (Estatut d'autonomia i Llei catalana d'educació), a l'abast de les potestats discrecionals de l'Administració i a les exigències concretes derivades de la decisió a executar.

El TS també fa seva la línia argumental del TSJC en rebutjar el tercer motiu cassacional, pel qual s'al·lega la vulneració de la Constitució (art. 163 i 24 CE) en virtut de la inaplicació per les interlocutòries qüestionades de normes de rang legal (articles 35 EAC i 11.3 de la Llei d'educació de Catalunya) sense plantejar la prescriptiva qüestió d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional. En concret, s'addueix que les interlocutòries respecten els preceptes al·legats interpretats a la llum de la jurisprudència constitucional «pues a tenor de lo ordenado se hace efectivo el derecho de la alumna interesada a no ser separada en centros o grupos de clase por razón de su lengua habitual que es, cabalmente, lo que aquellos preceptos señalan.» La resposta del TS tendeix així a subsumir el contingut prescriptiu de la legislació catalana en el principi de conjunció o no separació per raó de llengua, obviant la regulació estatutària i legal expressa de la llengua vehicular. L'argument del TSJC es complementa amb el recordatori de la jurisprudència del TS que –també en contradicció literal amb la Llei d'educació de Catalunya– rebutja el sistema d'atenció individualitzada proposat per la Generalitat en compliment de Sentència, i que segons l'òrgan jurisdiccional «conduce a una situación de discriminación prácticamente idéntica a la separación en grupos por razón de la lengua habitual». En aquest sentit, s'afegeix que «la decisió adoptada por los jueces a quo no conlleva, como se pretende, «la creación de grupos de clase por grupos lingüísticos» sino, precisamente, todo lo contrario: hacer efectivo el derecho pretendido por quien lo reclamó en el proceso en el que se dictó la sentencia que ahora se ejecuta», una visió que alhora desconeix els efectes de la decisió sobre la resta d'alumnes dels grups i els seus drets lingüístics reconeguts per la legislació catalana i el projecte lingüístic del centre educatiu.

En els dos darrers motius, estretament interrelacionats, pels quals la Generalitat addueix l'excés de jurisdicció per la determinació pel TSJC del contingut discrecional dels actes administratiu (motiu quart) i la vulneració de la doctrina jurisprudencial que atribueix a la Generalitat la competència en la determinació de l'ús de les llengües de comunicació en l'ensenyament (motiu cinquè), resulten també desestimats. En relació amb el primer, el TS defensa que «el Tribunal de Catalunya no está determinando el contenido discrecional de los actos anulados cuando, ante el incumplimiento de la Administración, fija el modo (“la proporción mínima”) en el que la lengua cooficial ha de actuar como vehicular en el sistema educativo», i crida l'atenció sobre el fet que la Generalitat reclami el dret a fixar discrecionalment aquesta proporció quan ha incomplert l'obligació de fer-ho quan se li ha reclamat, tenint en compte que «la propia sentencia (y los anteriores pronunciamientos del Tribunal Constitucional y del Tribunal Supremo a los que se hace referencia en sus razonamientos jurídicos) acotaban de manera precisa aquella obligación, pues las “medidas necesarias” debían atemperarse al grado de normalización lingüística alcanzado y a la necesaria efectividad de lo ordenado, incompatible con la reducción del castellano a ser simple objeto de estudio de una asignatura más». La mateixa línia de raonament s'oposa al motiu cinquè, en el qual s'afirma que l'Administració de la Generalitat «ha hecho dejación de esa potestad, hasta el punto de que ha tenido que ser el Tribunal el que supla esa omisión para dar cumplimiento a su deber inexcusable de ejecutar las sentencias firmes.» En conclusió, el TS avala plenament les interlocutòries del TSJC, entenent que la decisió judicial que contenen «no ha consistido en cuantificar un porcentaje aleatorio en el marco de un indiferente jurídico, sino de plasmar un concepto indeterminado cual es el de reflejar de forma visible la presencia de una lengua como vehicular».

Sentències del Tribunal Suprem de 5 de maig de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Ramon Trillo Torres. Ref. Cendoj: [28079130042015100153](https://www.cendoj.gob.es/consulta/verDetalleCendoj?accion=detalleCendoj&idCendoj=28079130042015100153) i [28079130042015100154](https://www.cendoj.gob.es/consulta/verDetalleCendoj?accion=detalleCendoj&idCendoj=28079130042015100154).

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Aquestes sentències conclouen el procediment judicial per la impugnació dels reglaments d'usos lingüístics de les diputacions de Girona i de Lleida per part de l'associació Convivencia Cívica Catalana (Reglament per

a l'ús de la llengua catalana de la Diputació de Girona, aprovat per acord del Ple d'aquesta corporació de 18 de maig de 2010, i Reglament per a l'ús de les llengües catalana i occitana de la Diputació de Lleida, aprovat per Acord d'aquesta corporació de 18 de juny de 2010). Després de diverses resolucions judicials, incloent-hi unes resolucions sobre l'adopció de mesures cautelars molt excessives que ja vam comentar críticament en el seu moment (per exemple, la STS de 13 de març de 2012, [RLD núm. 61, pàg. 214-216](#)), el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar sentències de 6 de març de 2013 en què segueix la doctrina fixada per al cas del Reglament d'usos lingüístics de l'Ajuntament de Barcelona en la sentència precedent de 23 de maig de 2012.

De les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, confegides sobre una lectura restrictiva de la Sentència 31/2010, volem referir els dos aspectes següents. En primer lloc, la qüestió rellevant de si una entitat té legitimació per plantejar un recurs sobre un reglament d'usos. Doncs bé, la legitimació s'admet, però només per als preceptes que tenen una clara dimensió general amb efectes a la ciutadania: «debe admitirse la legitimación de la actora respecto a las pretensiones que se refieren a aspectos que afectan a los ciudadanos en general, pues es en ese ámbito general donde se manifiestan sus intereses; pero no respecto a las pretensiones que se refieren a la utilización de la lengua catalana en ámbitos o aspectos particulares que no afectan directamente a los ciudadanos genéricamente considerados». Així, en moltes de les impugnacions el tribunal no hi entra a conèixer justament per la falta de legitimació de la recurrent, criteri que avalen les dues STS de 5 de maig de 2015, ara ressenyades. Des del punt de vista de la legitimació, doncs, per recórrer en relació amb la matèria objecte del recurs es perfila el principi segons el qual la disposició ha de tenir un abast general i una afectació a la ciutadania.

I en segon lloc, el TSJC, i el TS no ho qüestiona, aplicant amb un excés de literalisme la doctrina constitucional, anul·la els preceptes dels reglaments que fan referència a dos aspectes. Entén, per una banda, que no són acceptables les disposicions que estableixin la preferència d'ús del català. Així indica que «són inicialment admissibles els articles que es refereixen només a l'ús del català, sempre que no incorporin referències a l'exclusivitat d'aquest ús, això és, mentre que permetin un ús normalitzat paral·lel del castellà encara que no s'hi refereixin. No són acceptables, en canvi, els preceptes que desequilibrin la paritat en la posició jurídica d'ambdues llengües oficials; això és, els que configuren una posició de prevalença o preferència del català sobre el castellà o viceversa». Més endavant conclou que «la paritat jurídica d'ambdues llengües a la qual es refereix el Tribunal Constitucional comporta que quan més intensa és la regulació de l'ús d'una llengua, més intensitat haurà de rebre també l'altra». Un plantejament certament dubtós, no solament perquè contradiu normativa vigent com la Llei de política lingüística o el mateix Estatut, sinó perquè fa superflu fer un reglament; en efecte, si no es poden decantar determinats usos oficials de les dues llengües, no té gaire sentit dotar-se d'una autoregulació lingüística.

D'altra banda, aquesta doctrina estableix que el dret d'opció del ciutadà no pot quedar sotmès a formalitats: «el dret de preferència lingüística l'exerceix el ciutadà i és l'Administració que s'ha d'adaptar a aquesta elecció [...] el Tribunal Constitucional ha establert que aquesta opció no pot quedar sotmesa a una càrrega específica, plantejament que suposa un canvi respecte a la jurisprudència ordinària emesa fins aleshores». Per això «cal respectar l'elecció del ciutadà que es manifesta en la llengua emprada en la sol·licitud o el recurs» o en els altres escrits presentats o oralment. Deducció del Tribunal sense base legal, però sobretot sense lògica, perquè pressuposa que l'ús d'una llengua determina una voluntat, quan realment no és així, i quan realment encara hi ha molta gent que fa servir el castellà perquè en el seu moment no van tenir l'opció d'aprendre'l. És més, aquest criteri contradiu, paradoxalment, el que el mateix TSJC ha establert com a regla interna perquè els tribunals satisfacin el dret d'opció lingüística dels ciutadans que s'hi adrecen. A més a més, s'estableix la no prevalença del text català en les disposicions generals (derivat de la doctrina establerta pel TC a la Sentència 83/1986) i la no obligació dels càrrecs (electes o no) de fer servir normalment el català en actes vinculats a la institució en virtut de «la llibertat d'expressió lingüística vinculada al dret fonamental de l'article 23 de la Constitució».

Impugnades les sentències tant per Convivència Cívica Catalana com per les diputacions, el TSJC inadmet els motius de la primera, i el Tribunal Suprem ho ratifica (Interlocutòria del Tribunal Suprem de 12 de desembre de 2013, [Revista núm. 62, pàg. 231-232](#), i Interlocutòria de 30 de gener de 2014, [Revista núm. 63, pàg. 262-263](#)). Finalment, en les sentències que ara recollim, com hem dit el TS es planteja la falta de legitimació

de l'entitat actora. En aquest sentit, recorda la doctrina exposada a la STS de 13 de juny, relativa a la impugnació del Decret 128/2010, de 14 de setembre, sobre acreditació del coneixement del professorat de les universitats del sistema universitari català ([Revista núm. 63, pàg. 268-269](#)), d'acord amb la qual no n'hi ha prou amb l'autoatribució que els estatuts de l'entitat fan per intervenir en temes de llengua, sinó que hi ha de concórrer un interès legítim per part de les persones que la componen. Altrament la legitimació seria tan àmplia que podria ser part en tot tipus de procés. Tanmateix, la sentència ressenyada fa un viratge respecte a aquest precedent i acull la doctrina d'una sentència del 2008 relativa a la legitimació d'una associació en un procés sobre defensa d'un espai d'interès ambiental, i estableix un paral·lelisme entre l'interès en la defensa del medi ambient i la defensa d'«una plena y pacífica convivencia de las lenguas castellana y catalana y su oportuno reflejo en las normas jurídicas y en los actos administrativos dirigidos a su aplicación», de la qual cosa deriva l'«especial interès legítim col·lectiu» de les entitats recurrents.

Si la comparació ja sembla dubtosa, més encara ho és la base constitucional en què el TS empara aquesta defensa de l'interès legítim col·lectiu, quan assenyala que «no cabe negar la intención del texto constitucional de dar una especial y decidida protección a dicha convivencia, hasta el punto de afirmar que “la riqueza de las distintas modalidades lingüísticas de España es un patrimonio cultural que será objeto de especial respeto y protección”». En altres paraules, no trobant suficient l'establiment de l'oficialitat del castellà en tot el territori de l'Estat (art. 3.1 de la Constitució), l'alt tribunal recorre per reforçar la seva defensa, en virtut d'un principi que no figura a cap llei, com és el convivència entre les llengües, a l'article 3.3 del mateix text, que en principi, d'acord amb la major part de la doctrina, no va adreçat precisament al castellà. Finalment, també rebutja la falta de legitimació de l'entitat per haver anat al procediment ordinari i no al preferent i sumari, pel fet que els drets i llibertats es poden defensar tant en un procediment com en l'altre.

En definitiva, unes sentències que tant pel que diuen (motius de la legitimació de l'entitat recurrent), com pel que acullen (decisió i raonaments de les sentències d'instància) ens situen en una restricció important a la capacitat de l'Administració, en aquest cas local, d'establir uns usos oficials amb un cert marge de llibertat. Ben diferent del que s'esdevé quan les administracions són estatals, com és el cas de l'Administració judicial o com és cas de l'Administració perifèrica (vegeu, per ex., sentència del TS de 18 de maig de 2010, relativa a la llengua en què s'envien els textos a publicar al butlletí autonòmic, [Revista núm. 55, pàg. 292-293](#)).

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 5 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Pedro José Yagüe Gil. Ref. Cendoj: 28079130012015200324](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 18 de juny de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Pedro José Yagüe Gil. Ref. Cendoj: 28079130012015200797](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Ambdues interlocutòries posen fi a procediments contenciosos en matèria de marques on la qüestió lingüística és present en debat processal, tot i no ser determinant de la decisió final oposada al registre de les marques sol·licitades pel risc de confusió dels consumidors. En el context de la Interlocutòria de 5 de març, el Tribunal d'instància incorre en un error en reproduir la literalitat de les marques oponents a la sol·licitada de «Watson»: en concret, aprecia la similitud fonètica amb la marca registrada «Watson» (atès el caràcter mut de la *h* intercal·lada en «nuestro idioma») i identitat denominativa amb la marca «What's on» (ja que tampoc la grafia del signe d'interrogació produeix cap so). Aquesta comparació es funda en la consideració general de les denominacions en llengua estrangera (anglès) com a denominacions de fantasia, que admet només algunes excepcions en virtut del coneixement general dels consumidors o d'un sector especialitzat de consumidors, atès el coneixement idiomàtic inferior al 50% entre la població espanyola segons dades de l'oficina estadística comunitària Eurostat. La peculiaritat del cas rau en la constatació pel TS de l'error del Tribunal d'instància en la identificació de les denominacions oposades, que en realitat s'escriuen «What's on» y «Watson», la qual cosa el recurrent addueix com un error greu que justifica la revisió de la valoració de la prova en seu cassacional. El TS ho refusa, perquè entén que la impugnació es basa en una disconformitat de fons amb el criteri fonètic emprat pel Tribunal d'instància, al qual el recurrent pretén contraposar l'aplicació d'un criteri conceptual, que permetria considerar diferents les marques enfrontades.

La segona interlocutòria, datada el 18 de juny, analitza com a marques confrontades «Aviador» i «Aviator», inscrita amb anterioritat, en relació amb productes del mateix tipus. El Tribunal d'instància aprecia entre ambdues una gran similitud, tant des del punt de vista gràfic com fonètic, a pesar d'estar escrita la marca prioritària en anglès i constituir un nom de fantasia. En la formulació d'aquest criteri es destacava la importància de l'oralitat en el comerç i en la publicitat radiofònica, atenent que la diferenciació en una única lletra de les marques confrontades resulta pràcticament imperceptible a l'oïda. El recurs de cassació al·lega error en valoració de la prova, perquè no s'ha tingut en compte el component gràfic de la marca que es vol inscriure (directament vinculat al mercat espanyol i associat a l'Exèrcit de l'aire) i l'aplicació incorrecta de la jurisprudència relativa a la neutralització de la similitud fonètica en raó dels grafismes incorporats, a partir d'una necessària valoració de conjunt de la marca, en relació amb la qual la part recurrent adueix que el consumidor mitjà ha de saber que la pronunciació del terme anglès és molt diferent del castellà. El TS inadmet el recurs per manca d'interès cassacional, en la mesura que el recurrent no planteja cap qüestió dotada pel seu contingut de generalitat i entitat jurídica suficient per motivar un pronunciament en aquesta seu.

[Sentència del Tribunal Suprem de 16 de gener de 2015. Sala Civil. Secció 1a. Ponent: Francisco Marín Castán. Ref. Cendoj: 28079110012015100001.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 9 de febrer de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Maria Isabel Perelló Domènech. Ref. Cendoj: 28079130032015100058.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 10 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: Mariano de Oro-Pulido López. Ref. Cendoj: 28079130052015100081.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 8 de maig de 2015. Sala Civil. Secció 1a. Ponent: Francisco Marín Castán. Ref. Cendoj: 28079110012015100233.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de juny de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: Jesús Ernesto Pérez Morate. Ref. Cendoj: 28079130052015100258.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

En aquest conjunt de resolucions la presència de l'element lingüístic té caràcter incidental i no forma part de l'argumentació. En les dues primeres sentències, de 16 de gener i de 9 de febrer, el Tribunal resta importància al fet que la llengua utilitzada en algun document no sigui un idioma oficial i atén, per a la necessitat de traducció, a l'efecte real en la decisió i en la producció efectiva i material d'indefensió. En el primer cas, en un procediment de tutela d'un menor desemparat estranger, la Generalitat retira la tutela del menor perquè considera que és més gran de 18 anys. En primera instància i apel·lació els tribunals donen la raó a l'Administració. La Generalitat al·lega, entre altres motius que el document que aporta el menor (certificat de naixement), expedit a Ghana, no està traduït ni al castellà ni al català, però el Tribunal Suprem acull la tesi del recurrent i reconeix la validesa del document. Pel que fa al fet de no ser en idioma oficial, ni tan sols en fa menció. El segon cas es tracta d'un procediment judicial sobre patents en què una de les parts argüeix que l'altra part ha aportat al procés un document en idioma no oficial (era en anglès). El TS rebutja l'argument perquè, primer, el contingut es podia deduir d'altres documents que consten a l'expedient administratiu; segon, el tribunal d'instància no ha basat el raonament en el document qüestionat, i tercer, per tot això no s'ha produït una indefensió efectiva i material.

Les tres resolucions següents refereixen la presència del català en el procediment. En la de 10 de març el TS constata que, un cop arribat en cassació el procediment al TS, determinats escrits presentats per les parts i el mateix procediment administratiu eren en llengua catalana sense la traducció corresponent; per això es van retornar al tribunal d'instància per tal que fossin traduïts. Per contra, la resolució de 24 de juny deixa constància que la sentència d'instància ha estat traduïda pels serveis de traducció del Tribunal Suprem. Dos procediments, doncs, en què, malgrat que s'hagi d'aplicar l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial, la decisió és diferent. Per tant, més enllà de la interpretació general (cal retornar les actuacions) el TS continua amb la pràctica d'atendre els casos concrets de manera diferent.

Finalment, els antecedents de la STS 8 de maig també indiquen una incidència lingüística. En el decurs d'un procediment de revisió de l'execució d'una sentència en un procés de divorci, la part demandada demana la traducció al castellà de determinats documents en català. Tot seguit, sense indicar si es tracta dels mateixos documents, s'indica que la demandant va aportar traduïda la contestació a la demanda del judici de separació previ. No es pot deduir correctament la situació plantejada, però certament la redacció de documentació en català suposa un problema que no s'hauria de donar tenint en compte que és llengua oficial. La pràctica judicial, però, ofereix sovint obstacles que converteixen el català en una llengua difícil de fer servir.

[Sentència del Tribunal Suprem de 4 de febrer de 2015. Sala Penal. Secció 1a. Ponent: Juan Ramón Berdugo Gómez de la Torre. Ref. Cendoj: 28079120012015100022.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 9 d'abril de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Pedro José Yagüe Gil. Ref. Cendoj: 28079130012015200440.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 6 de maig de 2015. Sala Penal. Secció 1a. Ponent: José Manuel Maza Martín. Ref. Cendoj: 28079120012015100263.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Aquestes resolucions recullen la doctrina de l'alt tribunal sobre la intervenció d'intèrprets i traductors en els procediments i en les fases prèvies i la necessitat de titulació oficial en les persones que intervenen en aquesta qualitat. Com hem anat indicant en les darreres cròniques (per ex. STS de 12 i 14 de març de 2014, a l'[RLD núm. 63, pàg. 266 a 268](#)), les exigències pel que fa als intèrprets i als traductors, tant dels del punt de vista legal com judicial, s'orienten cap a sentit poc formalista i basat en la finalitat d'aquestes intervencions, que és garantir de manera real i efectiva el dret de defensa que conté l'article 24.1 de la Constitució. I en sentit contrari, aquest dret no es considera vulnerat si l'intèrpret no té la titulació oficial, que per altra banda la llei no exigeix, o si la deficiència detectada no té incidència real en el dret de defensa.

En la STS de 4 de febrer el recurrent impugna dues actuacions judicials en aquest sentit. Per una banda, la falta de titulació del traductor que va fer les transcripcions d'un dialecte nigerià a l'anglès (i després un altre traductor va traduir de l'anglès al castellà). El Tribunal fa un recorregut doctrinal, legal i jurisprudencial sobre aquesta qüestió i destaca que «la LECrim no ha querido convertir la exigencia formal de titulación académica en la única garantía posible de profesionalidad. De hecho, la evolución legislativa apunta a una tendencia encaminada justamente a lo contrario, a liberalizar las exigencias impuestas por el modelo histórico». En tot cas, en el cas s'havia seguit la recomanació de deixar l'original a les actuacions perquè, si la part considera la traducció no ajustada, la pugui impugnar. Per altra banda, s'addueix la falta d'intèrpret titulat d'anglès en l'entrada i escorcoll de l'habitatge de l'imputat i la improcedència que aquesta funció la dugués a terme un agent de policia. El Tribunal torna a fer un repàs de la legislació espanyola a la llum dels diferents instruments internacionals ratificats per l'Estat espanyol. Una menció especial fa de la Directiva 2010/64/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, en el sentit que la garantia d'intèrpret s'estén al llarg de tota l'actuació judicial, també, encara no es mencioni expressament, en l'escorcoll. En aquest sentit, però, cal destacar la voluntat finalista d'aquest mandat, que és l'obtenció d'un judici just. Per això, assenyala el Tribunal «no es suficiente con constatar que un inculpado es extranjero y precisa de intérprete en la práctica de una diligencia de entrada y registro para reputar vulnerado el derecho constitucional de defensa, es preciso que la ausencia de intérprete haya ocasionado una real y efectiva indefensión». Novament, doncs, el criteri que regeix l'argumentació és la flexibilitat en l'exigència d'intèrpret i l'exclusió de formalismes, de manera que l'important és la comprensió real del que es diu per part de l'imputat.

La STS de 6 de maig incideix en els mateixos aspectes que l'anterior, però de manera molt més succinta. En concret, el recurrent qüestiona la falta d'acreditació del traductor de guaraní en la transcripció de les gravacions de veu i de l'intèrpret que va assistir els investigadors en seu policial. El TS ho rebutja perquè no es concreta quins eren els requisits que havia de tenir el traductor i, en el segon aspecte, la inaplicabilitat de la condició de pèrit a l'intèrpret.

En la darrera resolució, de 9 d'abril, l'àmbit ja no és el judicial, sinó un procediment d'asil. El recurrent al·lega que la citació a l'entrevista se li va fer en castellà, llengua que no entenia. El Tribunal aplica el

criteri de comprensió real i rebutja la impugnació. El sol·licitant d'asil va signar la citació, va comparèixer a l'entrevista i, en tot cas, va ser assistit per la treballadora social que, s'entén, li va fer comprensible el text de la citació i les implicacions que tenia.

Les resolucions precedents, doncs, confirmen la línia doctrinal sobre el dret a l'assistència d'interpret i a l'actuació de traductor que hem anat reportant en aquesta crònica i que parteix d'una interpretació poc formalista de la legislació en el sentit que l'important per satisfer el dret de defensa és que l'afectat hagi comprès realment el que se li diu, que la minva del dret de defensa sigui real (no només teòrica) i que, per aquestes raons, el traductor o l'interpret que intervé en el judici o en les fases prèvies no li cal una titulació específica i el rellevant és que la traducció hagi estat correcta.

[Sentència del Tribunal Suprem de 4 de febrer de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Ref. Cendoj: 28079130072015100033.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 16 de febrer de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent Celsa Pico Lorenzo. Ref. Cendoj: 28079130072015100026.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 12 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Segundo Menéndez Pérez. Ref. Cendoj: 28079130012015100031.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 25 de febrer. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Celsa Pico Lorenzo. Ref. Cendoj: 28079130072015100036.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: José Díaz Delgado. Ref. Cendoj: 28079130072015100083.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 2 de juliol de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: José Díaz Delgado. Ref. Cendoj: 28079130072015100184.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

Les sentències recollides no aporten criteris nous pel que fa al règim lingüístic en sentit estricte, però resolen aspectes en l'aplicació de la valoració de les llengües en l'àmbit dels processos selectius públics que sense dubte són d'interès i que sovint mostren la poca cura en els criteris de valoració dels idiomes com també un ús gairebé arbitrari en aquesta valoració per part del poder públic que mena el procés selectiu. Resumint, les línies apuntades pel Tribunal són que no es poden canviar els criteris de valoració de la llengua quan el procés selectiu ja està engegat, que cal establir criteris objectivables en la valoració i correcció dels exercicis lingüístics, que cal establir criteris raonables per determinar els títols o certificats que acrediten un coneixement o un nivell lingüístic, que cal seguir una línia sense rigor desmesurat en l'acreditació documental dels coneixements lingüístics (el que compta és la constància del coneixement i no tant la data en què està expedit el certificat oficial) i que la valoració diferent de l'idioma dins d'un mateix procés selectiu (depenent de si el participant és en qualitat de promoció interna o en torn lliure) atempta contra el principi d'igualtat i no-discriminació.

Dues de les resolucions, la de 4 de febrer i la de 12 de març, fan referència a designacions per a llocs públics poc «reglades», en què el coneixement lingüístic hi és tractat amb una gran arbitrietat, censurada pel Tribunal Suprem. En la Sentència de 4 de febrer, la menció a la qüestió lingüística és incidental. En les bases d'una convocatòria a un procés selectiu per a llocs de treball de lliure designació al Tribunal de Comptes establia com a condició per optar al lloc domini d'anglès i francès. Una nova resolució de correcció d'errades canvia els grups que s'hi podien presentar i elimina el requisit lingüístic. Un dels exclosos hi presenta recurs d'alçada que no és atès. El TS acull els arguments del recurrent sobre la base que, malgrat que la plaça sigui de lliure designació, no es poden canviar les condicions en el decurs d'un procés selectiu.

La Sentència de 12 de març aborda la impugnació per part d'un magistrat de la designació d'una magistrada com a candidata a la plaça de jurista extern a l'alta Cambra de Recursos de l'Oficina Europea de Patents. Més enllà del raonament de la sentència, basada en el fet que la designació no era un simple tràmit sinó un procés selectiu amb tots els requeriments que aquest ha de reunir, un dels requisits per a la plaça és el

domini de l'anglès i coneixement d'un dels dos altres idiomes oficials (francès i alemany). El CGPJ defensa que la proposta de candidat és un tràmit i que és l'Oficina Europea de Patents qui nomena el jutge per a la plaça. Però el TS, per contra, manté que es tracta d'un procés selectiu i que la funció del CGPJ és realment selectiva. Pel que fa a la llengua requerida en el fonament de dret 4 fa aquestes consideracions:

Recordemos, en efecto, que la plaza concernida se ofertó con sujeción a los siguientes tres requisitos:

- ostentar cargo de juez español;
- buen conocimiento del derecho de patentes; y
- dominio del inglés y conocimiento de, al menos, uno de los otros dos idiomas oficiales de la EPO (francés y alemán).

De estos requisitos, el primero es plenamente objetivado y reglado, y no hay en él margen alguno de discrecionalidad. A su vez, la constatación de la concurrencia del segundo requisito tampoco se caracteriza como fruto de una valoración puramente discrecional, al contrario, el "buen conocimiento del Derecho de patentes" es un requisito objetivable, que se tiene o no se tiene, y que como tal puede y debe ser explicado, justificado y reconocido. Por mucho que la valoración de ese "buen conocimiento" no sea reconducible a cuantificaciones numéricas exactas, no por ello se trata de una apreciación discrecional. Y lo mismo puede decirse de la destreza en idiomas que se configura como tercer requisito: tanto el "dominio" del inglés como el "conocimiento" del francés y/o el alemán son méritos objetivados y reconocibles, cuya apreciación es fruto de un juicio de conocimiento que no se caracteriza en absoluto como discrecional.

Así, por más que la convocatoria de referencia no se ha articulado formalmente como un concurso de méritos (con arreglo a un baremo predeterminado y cuantificado, vinculante para el órgano de selección) y ha enunciado los méritos a tomar en consideración de forma abierta y sin límites valorativos preestablecidos, eso no significa que el órgano de selección goce de una potestad discrecional para valorar esos méritos y así elegir libremente a unos candidatos y descartar a otros. Más bien al contrario, la convocatoria acota significativamente el margen de apreciación del Consejo General del Poder Judicial, al vincularlo a unos conceptos básicamente reglados. Dicho sea de otro modo, cierto es que a la hora de valorar tanto el buen conocimiento del Derecho de patentes como el manejo de idiomas de los aspirantes a la plaza ofertada, y a la hora de jerarquizar los méritos de esos candidatos, no puede dejar de reconocerse al órgano de selección un legítimo margen de discrecionalidad técnica (si se quiere utilizar esta terminología), pues nos hallamos al fin y a la postre ante juicios valorativos, pero sólo cabe insistir en que eso no convierte en una potestad discrecional a lo que no lo es.

Precisamente porque la plaza concernida no se caracteriza, por lo expuesto, como una de cobertura discrecional, puede exigirse respecto de la decisión del CGPJ una motivación rigurosa y circunstanciada desde el punto de vista del artículo 23.2 CE, y específicamente referida a la efectiva concurrencia de los concretos requisitos que la propia convocatoria dejó sentados. Con mayor motivo tratándose de una vacante con la naturaleza que hemos explicado y en la que no abundaremos más. Sin embargo, esa exigible motivación falta por completo en este caso, como explicaremos a continuación.

I acaba en el FJ 13 amb una advertència que posa en relleu el poc rigor amb que el Consell General ha valorat els mèrits lingüístics presentats.

La Sentència de 24 de març té connexió amb la que acabem de ressenyar en el sentit que posa l'accent en la falta de criteris objectius en la valoració de la llengua dins del procés de selecció. La resolució posa fi al procediment judicial que va seguir el recurrent contra l'acte de qualificació de l'exercici obligatori i eliminadori d'idioma estranger d'un procés selectiu convocat pel Ministeri de Medi Ambient. El motiu d'impugnació adduït era la falta d'explicitació dels criteris en la correcció de l'exercici, tant per a la part escrita com l'oral. En la Sentència de 27 d'abril de 2012 l'Audiència Nacional estima el recurs, retrotreu el procés a abans dels resultats de l'exercici i ordena que «se expresen los criterios a seguir en la corrección del ejercicio (partes escritas y conversación); puntuación individualizada para cada uno de ellos, incidencia de las mismas en la puntuación final, y la regla para la conversión de la puntuación final y, una vez establecidos, los aplique motivadamente a las de cada uno de los aspirantes, con los efectos que legalmente procedan si, como consecuencia de las calificaciones así obtenidas, se produjera modificación de la lista de aprobados». Com s'ha assenyalat en altres ocasions, tot i que la doctrina jurisprudencial és no entrar dins del criteri

tècnic dels tribunals qualificadors, això no treu que en els casos de manca de paràmetres objectivats per a la correcció de les proves els tribunals puguin anul·lar aquests actes administratius. Per aplicar la sentència de l'Audiència, l'Administració convocant, a través del tribunal qualificador, va establir uns criteris de correcció, va contractar els serveis d'un especialista d'un centre d'idiomes i va justificar la puntuació obtinguda a cada part de l'exercici, amb el resultat que la recurrent no arribava a la puntuació mínima per superar l'exercici. Davant d'aquest acte, l'interessat recorre en reposició a la mateixa Audiència Nacional, la qual desestima el recurs perquè entén que s'ha esmenat el defecte denunciat. Finalment recorre en cassació al Tribunal Suprem al·legant que no s'ha tornat a valorar la part oral i que no està prou acreditada la qualitat del corrector de l'escripta. El TS desestima el recurs perquè entén que difícilment es pot tornar a valorar l'oral i que el que hauria pogut fer la recurrent i no va fer era recusar el tribunal qualificador. L'alt tribunal posa en relleu la dificultat d'aplicar una sentència on s'ha d'esmenar el criteri tècnic, però també és significatiu que, tot i no donar la raó a la recurrent, es mostra molt poc complaent amb el procés selectiu seguit:

Hay que dejar constancia de la dificultad de ejecutar una sentencia que ordena a un Tribunal Calificador efectuar una nueva valoración de un proceso selectivo deficientemente motivado, pues lo procedente hubiera sido que el actor hubiera solicitado que la revisión de los exámenes se realizara por otro Tribunal Calificador distinto, pues es evidente que no puede exigirse al Tribunal Calificador que cambie sus calificaciones, aunque pudiera hacerlo, ya que en la valoración de las pruebas actúa con discrecionalidad, aunque puedan ser objeto de posterior control de legalidad. En cualquier caso el recurrente pudo recusar a los miembros del Tribunal Calificador y no lo hizo.

Por otra parte, no habiéndose ordenado la repetición de la prueba y si tan solo la valoración de la realizada, es evidente que la valoración puede realizarse nuevamente sobre los elementos probatorios, pero difícilmente sobre la conversación oral en su día mantenida tras la lectura de los dos documentos escritos del ejercicio de idiomas, que por otra parte según las bases tendía sólo a matizar la puntuación correspondiente a aquellos.

Ante estas dificultades, correspondía al recurrente la carga de demostrar que la valoración efectuada por el Tribunal Calificador, apoyada en un dictamen solicitado a un Centro de Idiomas era incorrecta habiendo solicitado y aportado la prueba correspondiente sobre la superación del ejercicio y en su caso sobre el tratamiento desigual en relación con otros participantes del proceso selectivo.

Con estas circunstancias, el motivo alegado por la recurrente ha de desestimarse. Sin embargo, estas mismas circunstancias hacen que no proceda la imposición de las costas a la recurrente a la luz de la habilitación establecida en el artículo 139 de la Ley Reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa.

La Sentència de 25 de març refereix un cas ja recollit en aquesta crònica, que és la determinació dels certificats o títols que acrediten el coneixement d'un idioma, en aquest cas l'anglès (per exemple, STS de 30 de setembre de 2013, [RLD núm. 61, pàg. 229-230](#)). En general, la posició del TS és la d'exigir als poders públics raonabilitat i racionalitat en aquesta valoració, tot i que hi ha sentències que mostren una tendència massa laxa, aliena a criteris tècnics (per exemple, una resolució de 3 de juny de 2013, recollida a la mateixa crònica, deixa força oberta l'acreditació de l'idioma oficial en l'àmbit judicial). La Sentència que ressenyem refereix un procés selectiu al cos de mestres de la Comunitat de Navarra en què la recurrent presenta la titulació universitària de filologia anglesa en dos dels apartats del barem de la convocatòria: en titulacions acadèmiques i en nivell de competència en l'idioma. En essència, no se li valora en aquest segon apartat perquè a la convocatòria s'estableix que només es valoren els nivells corresponents a l'escola oficial d'idiomes, i d'acord amb una ordre foral el títol presentat no queda recollit com a equivalent d'acord amb el marc europeu de referència. La recurrent no està d'acord amb el criteri utilitzat, però el Tribunal Superior de Justícia rebutja el recurs presentat. En el recurs de cassació indica que l'ordre al·ludida no establia una relació tancada de títols i que una ordre posterior posa precisament en relleu aquesta circumstància i esmena l'anterior. Per això entén que s'ha produït una doble arbitrietat:

a) en primer lugar, por el hecho de no asignar puntuación alguna a dicho título en el apartado de conocimiento del inglés en las mismas condiciones que los restantes títulos y certificados tenidos en cuenta por la convocatoria y que avalan también al menos el nivel C1 de competencia lingüística.

b) y además, en segundo lugar, por la adopción de un criterio injustificadamente desigual respecto de otros títulos que cumplen también esa doble función (esto es, la de acreditar un mérito formativo o académico y, a la vez, avalar el conocimiento del inglés), de modo singular el título de Escuela Oficial de Idiomas, que

recibe puntuación acumulativa por los apartados II y III del baremo.

Reputa arbitrario el hecho de que, un título como el de Escuela Oficial de Idiomas, con carga lectiva de 65 créditos y acreditativo de un nivel C1/C2 del conocimiento del inglés recibe una puntuación total (por los apartados I y III del baremo) de 2,5 puntos (0,5 puntos por formación académica más 2 puntos por conocimiento del inglés), mientras que la Licenciatura en Filología Inglesa, título universitario con carga lectiva de 300 créditos e igualmente acreditativo como mínimo del mismo nivel de competencia lingüística, recibe tan solo 2 puntos (todos ellos por el apartado II del baremo).

La qüestió principal, doncs, és la manca de criteris ben establerts en l'acreditació del nivell d'idioma, amb un resultat discriminatori. El Tribunal dóna la raó a la recurrent amb l'argumentació següent:

TERCERO. Para examinar el motivo hemos de partir de que el art. 14 CE no ampara la falta de distinción entre supuestos desiguales (STC 19/1988 , FJ 6º) ya que exige un amplio conjunto de requisitos para entender producida la discriminación (STC 2/2007, de 15 de enero FJ2).

Y entre los citados presupuestos, en el caso de desigualdad en la aplicación de la ley por un mismo órgano jurisdiccional, se encuentra la existencia de un término de comparación válido dado que el juicio de igualdad solo puede realizarse comparando la resolución judicial que se impugna y el precedente del mismo órgano judicial en casos sustancialmente iguales (STC 156/2009, de 29 de junio , FJ6).

Aquí no nos desenvolvemos en precedentes de los órganos judiciales o de la misma administración sino en un ámbito distinto aunque próximo vinculado a la interdicción de la arbitrariedad aquí también denunciada en cuanto a la acreditación como mérito de una determinada competencia lingüística.

Se ha aducido, tal como reflejan los razonamientos de la sentencia impugnada, de la recurrente y de la oposición de la administración, que, con posterioridad a la Resolución impugnada la administración escasos meses después ha efectuado una nueva regulación -Orden 148/2011, de 28 de septiembre- en que si incluye el título cuestionado y las Licenciaturas en Filología y en Traducción en interpretación de vascuence, alemán, francés, inglés, italiano y español, que se equiparán, como mínimo, a un nivel C1 de los idiomas correspondientes.

La inclusión de las mencionadas titulaciones se fundamenta en “habiéndose detectado la no mención de determinados certificados” se modifica la Orden Foral 30/2011.

También acreditó en momento procesal oportuno que, en otras Comunidad Autónomas -tabla de equivalencia de la Consejería de Educación, Formación y Empleo de la Región de Murcia, Grado en Lengua y Literatura inglesa de la Universidad de Santiago de Compostela- la Licenciatura en cualquier Filología implica el conocimiento del idioma correspondiente en un determinado nivel en relación al Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas.

Todo ello unido al certificado emitido por el Director del Departamento de Filología inglesa y alemana de la Universidad de Zaragoza en el sentido que el título de Licenciado en Filología inglesa por la citada universidad acredita como mínimo el nivel C1 de conocimiento del inglés al corresponderse 246 créditos de los 300 con materias relacionadas con el conocimiento de la lengua inglesa.

Cierto que el RD 1629/2006, de 29 de diciembre atribuye a las Comunidades Autónomas el reconocimiento de competencias en idiomas acreditadas documentalmente más no restringe ese conocimiento sólo a los títulos expedidos por la Escuelas Oficiales de Idiomas como evidencia la Orden 30/2011.

Significa, pues, que tiene razón la recurrente sobre que constituye una arbitrariedad la no consideración en el momento de la convocatoria aquí cuestionada de la titulación esgrimida por la recurrente en orden a su valoración como conocimiento de la lengua inglesa.

La anterior conclusión tiene un cierto vínculo con los pronunciamientos dictados por esta Sala y Sección en sus Sentencias de 29 de junio de 2009, recurso de casación 6205/2004 y 21 de septiembre de 2009, recurso de casación 1631/2006, más las allí citadas, en cuanto a la exclusión que la comunidad valenciana efectuaba acerca de la equivalencia jurídica de las titulaciones sobre valenciano y catalán para avalar esta última el sobrado conocimiento de aquella.

Crida l'atenció el paral·lelisme, que no equivalència, que estableix amb la consideració equivalent de català i valencià. El que ens ve a dir el Tribunal és que l'aplicació de la legalitat en un sentit contrari a la raonabilitat genera efectes discriminatoris, sigui per no considerar equivalent català i valencià o per considerar que la llicenciatura en llengua anglesa no acredita un nivell de suficiència en anglès.

En les resolucions de 16 i de 25 de febrer es resolen impugnacions relatives a la dinàmica de les fases del procés selectiu i al còmput en què es pot presentar la documentació acreditativa. En la de 25 de febrer la recurrent va impugnar diversos punts de l'acord del tribunal qualificador que feia pública la llista d'aprovat en un procés selectiu al grup A, secció psicòlegs, per a la Generalitat valenciana. Entre els punts controvertits hi ha la falta de valoració del grau elemental de valencià. La lletrada de la Generalitat entén que el certificat acreditatiu està expedit fora del termini que estableix la convocatòria. La recurrent, per contra, acredita que va presentar un certificat provisional que acreditava el coneixement adduït. El tribunal d'instància acull el motiu i el TS ratifica la decisió i ho basa en diverses resolucions del mateix Tribunal en què rebutja interpretacions excessivament rigoristes en el compliment dels mèrits, com ara la STS de 8 de maig de 2013: «La especial virtualidad que ha de darse a los derechos fundamentales, como lo es el reconocido en el artículo 23.2 de la Constitución, aconseja valorar la conducta de todo aspirante en procesos selectivos con criterios de racionalidad y proporcionalidad; y esto lo que comporta es la necesidad de descartar interpretaciones formales rigoristas que, por excesivas, obstaculicen la prioridad que ha de darse a quien en el proceso selectivo haya alcanzado mayores cotas en lo relativo al mérito y la capacidad y, en esta misma línea, conduce también a permitir la subsanación de errores formales cuando en la instancia inicial sea deducible la voluntad de invocar el concreto mérito al que esté referida la subsanación, aunque el interesado la haya expresado de manera errónea y lo haya justificado de manera incompleta o insuficiente». O la de 24 de gener de 2011, segons la qual «hemos considerado excesivo y, por tanto, no acorde con el principio de proporcionalidad, privar de la valoración de un mérito a quien había acreditado en tiempo los aspectos sustantivos del mismo aunque no hubiera satisfecho alguno de los meramente formales».

El Tribunal conclou que «lo relevante es que el mérito no solo había sido alegado sino que se disponía del mismo en la fecha requerida». No solament això, sinó que el mateix Suprem adverteix a l'Administració autonòmica a l'hora d'expedir el certificat. S'apunta, per tant, una línia poc formalista en l'acreditació documental dels coneixements lingüístics.

En la de 6 de febrer la menció lingüística és totalment secundària. El recurrent impugna els criteris seguits en un procés selectiu per a places de la Xunta de Galícia. El TS ratifica la doctrina sobre la discrecionalitat tècnica de la comissió de selecció que havia seguit la sala d'instància. La resolució no entra en la qüestió lingüística plantejada. El recurrent havia al·legat que estava exempt de la prova de gallec perquè ja disposava del certificat de coneixement requerit a les bases de la convocatòria, però el Tribunal no hi entra perquè, de fet, no havia arribat a obtenir la puntuació mínima per arribar en aquesta fase del procés selectiu.

Finalment, en la Sentència de 2 de juliol el Tribunal enjudicia la impugnació d'un procés selectiu en què l'exercici d'anglès o francès tenia caràcter de mèrit per als que hi participaven en promoció interna i era eliminatori pels participants en torn lliure. La recurrent, que hi participava en el sistema de torn lliure, un cop no va superar aquest exercici, va impugnar els resultats perquè considerava discriminatoria la distinció. El tribunal d'instància, després de recollir la doctrina constitucional sobre la interdicció del tracte discriminatori (el tracte diferenciat és legítim si dos supòsits de fet confrontats tenen una diferència objectiva entre ells i quan les mesures diferents que s'hi associen són adequades i proporcionals a la finalitat que amb el tracte diferenciat es persegueix), entén que els participants en promoció interna i els de torn lliure responen a situacions diferents a les quals, doncs, se'ls pot aplicar requeriments diferents. El TS, per contra, acollint aquesta mateixa argumentació constitucional, entén justament que la diferència de tracte no és justificada i, com que la participant hauria estat nomenada alumna en pràctiques si el resultat de l'exercici s'hagués considerat mèrit, li reconeix directament aquest dret. El raonament del Tribunal, al nostre entendre molt encertat, és el que segueix:

TERCERO. La recurrente en el motivo segundo alega, al amparo de lo dispuesto en el artículo 88.1.d) de la ley Jurisdiccional la vulneración del artículo 14 de la Constitución en tanto entiende se produce una desigualdad inconstitucional en el acceso a la función pública entre quienes acceden por vía de promoción interna y quienes lo hacen a través de oposición libre, al exigir para éstos el inglés como obligatorio y

eliminador y no teniendo este último carácter para los primeros. Pues bien, aceptando desde luego la doctrina alegada por la sentencia recurrida acerca de las resoluciones del Tribunal Constitucional que cita, que concuerdan además con la jurisprudencia, llegamos precisamente de las mismas y de las circunstancias del presente caso a una solución contraria.

Como sostiene el artículo 18.1 del Estatuto Básico del Empleado Público: “La promoción interna se realizará mediante procesos selectivos que garanticen el cumplimiento de los principios constitucionales de igualdad, mérito y capacidad así como los contemplados en el artículo 55.2 de este Estatuto. En consecuencia, la capacidad ha de exigirse a todos, a quienes pretenden ser funcionarios por el turno libre, y a quienes acceden desde la vía de la promoción, desde su condición de funcionario. Ello es una exigencia del principio general de eficacia administrativa y de defensa del interés público, que ha de prevalecer en su caso. Desde esta perspectiva, es evidente que si como se razona por la Administración, el conocimiento de un idioma extranjero, para la Escala de Técnicos de Gestión de la citada Universidad es imprescindible, dada nuestra integración en la Unión Europea, para quien accede a la misma por proceso selectivo libre, no tiene sentido que no lo sea para quien accede desde la condición de funcionario. En consecuencia la diferencia no es razonable y sosteniendo la recurrente, sin rechazo por la Administración, que de haber sido considerado el requisito del conocimiento del inglés, como mérito y no como requisito habría sido seleccionado, procede entender que se le ha vulnerado el derecho de igualdad alegado y que deban levantarse los efectos de dicha vulneración.

Por otra parte, al tratarse de un acto nulo de pleno derecho, que puede impugnarse en cualquier momento, como tiene declarado esta Sala, el actor puede impugnar las bases, aunque no las haya impugnado directamente.

Tot i que el Tribunal no l'esmenta, el criteri seguit s'assembla a l'utilitzat, per exemple, en la STS de 6 de març de 2006 ([Revista núm. 46, pàg. 460-466](#)), en què no es considera legítim exigir com a requisit un nivell de català per al personal interí de l'Administració de justícia i en canvi no exigir-lo per als titulars. Amb la diferència ben evident, però, que en el cas present no es tracta d'una llengua oficial, mentre que en el cas anterior es tractava només de demanar un cert nivell de català per a personal que servi a l'Administració de justícia a Catalunya.

[Sentència de 27 de gener de 2015. Sala Penal. Secció 1. Ponent: José Ramón Soriano Soriano. Ref. Cendoj: 28079120012015100073.](#)

[Sentència de 10 de febrer de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Ple. Ponent: Eduardo Espín Templado. Ref. Cendoj: 28079139912015100002.](#)

[Sentència de 8 de maig de 2015. Sala Social. Secció 1. Ponent: Antonio Vicente Sempere Navarro. Ref. Cendoj: 28079140012015100265.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

En les tres sentències ressenyades el Tribunal Suprem recorre a les versions considerades autèntiques per interpretar correctament els textos normatius aplicables. En els dos primers casos, els textos són de la Unió Europea i en el segon és un conveni col·lectiu en gallec.

En les resolucions de 27 de gener i 10 de febrer el Tribunal té en compte el fet que les normes europees tenen tantes versions autèntiques com llengües oficials a la Unió. En la primera la menció a la llengua és col·lateral, però interessant. En un procediment judicial per assassinat, el TS resol el recurs de cassació interposat davant la denegació per part de l'Audiència Nacional de l'acumulació de penes imposades en un altre estat de la Unió Europea. Una de les normes rellevants per resoldre el recurs és la Decisió marc 2008/675/JAI del Consell de 24 de juliol de 2008, relativa a la consideració de les resolucions condemnatòries entre els estats membres de la Unió Europea amb motiu d'un nou procés penal. El Tribunal té en compte en la interpretació de la norma europea les diferents versions en les llengües oficials: «En todo caso, los términos en los que está redactado el precepto de la Decisión, incluso acudiendo a las distintas redacciones en las diversas lenguas oficiales de la Unión, participan de un cierto carácter genérico, que ha permitido a los distintos Estados llevar a cabo una incorporación singularizada, mediante una adaptación a los distintos sistemas que existen en la Unión en materia de ejecución de penas, con los institutos propios (y diversos entre sí) de cada ordenamiento».

Igualment, en el fonament jurídic 19 del vot particular formulat per Cándido Conde-Pumpido manifesta la complexitat del factor lingüístic i terminològic en la tasca interpretativa:

Debe, en primer lugar, tenerse en cuenta que los textos de Derecho de la Unión están redactados en varias lenguas y que las diversas versiones lingüísticas son auténticas por igual; por tanto, la interpretación de una disposición de Derecho de la Unión supone una comparación de las versiones lingüísticas.

Debe observarse a continuación que, incluso en caso de exacta concordancia de las versiones lingüísticas, el Derecho de la Unión utiliza una terminología propia. Por lo demás, ha de subrayarse que los conceptos jurídicos no tienen necesariamente el mismo contenido en el Derecho de la Unión y en los diferentes Derechos nacionales.

La Sentència de 10 de febrer de 2015, que resol la impugnació de diverses associacions de drets humans contra el Reial decret 162/2014, de 14 de març, pel qual s'aprova el Reglament de funcionament i règim interior dels centres d'internament d'estrangers, acull l'argumentació de la part recurrent i utilitza diverses versions del que disposa la Directiva de retorn (Directiva 2008/115, de 16 de desembre de 2008, relativa a normes i procediments comuns en els estats membres per al retorn dels nacionals de tercers països en situació irregular) sobre l'allotjament separat dels internats que constitueixin un grup familiar per considerar incorrecta la transposició que n'ha fet al norma reglamentària espanyola impugnada:

Puede añadirse, como hace la parte actora, que los textos de las versiones oficiales en otras lenguas comunitarias revelan también igual sentido de preceptividad que el texto castellano.

“2. Families detained pending removal shall be provided with separate accommodation guaranteeing adequate privacy.” (inglés)

“2. Les familles placées en rétention dans l'attente d'un éloignement disposent d'un lieu d'hébergement séparé qui leur garantit une intimité adéquate.” (francés)

“2. Le famiglie trattenute in attesa di allontanamento usufruiscono di una sistemazione separata che assicuri loro un adeguato rispetto della vita privata.” (italiano)

Sentado pues el carácter obligatorio que la Directiva da al mandato de que los internos que constituyan una familia deben disfrutar de un alojamiento separado que les asegure su unidad e intimidad, la transposición efectuada por el Reglamento CIE en los artículos 7.3, segundo párrafo, y el 16.2.k) es incorrecta, puesto que condiciona dicha obligación a las disponibilidad material de módulos adecuados en los centros de internamiento. El artículo 17.2 de la Directiva de Retorno, por el contrario, obliga a los Estados a habilitar instalaciones que permitan el alojamiento separado de las familias internadas.

Finalment, la Sentència de 8 de maig de 2015, relativa a un procediment de conflicte col·lectiu a Galícia, recull fragments del Conveni col·lectiu aplicable en la seva versió original en gallec. El Tribunal indica que «puesto que se trata de interpretar lo previsto en el precepto de referencia, interesa asimismo reproducir la versión en idioma gallego». Cal destacar que es recorre a la versió en gallec, atès que normalment el TS només sol mencionar els textos en les altres llengües oficials per indicar que no estaven traduïts al castellà.

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de març de 2015. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Jesús Cudero Blas. Ref. Cendoj: 28079130042015100099.](#)

[Enllaç al cercador de jurisprudència del Cendoj](#)

La resolució torna a enjudiciar un cas de denegació del nomenament de traductor jurat de l'Oficina d'Interpretació de Llengües del Ministeri d'Afers Exteriors a una sol·licitant que havia presentat el certificat d'assignatures de traducció jurídica i econòmica anglès-espanyol, i els programes respectius, cursades a la llicenciatura de traducció i interpretació. La recurrent addueix la vulneració del principi d'igualtat perquè en situacions iguals s'ha produït el nomenament, però el tribunal d'instància ho rebutja i el TS ratifica aquest criteri en entendre que la valoració dels continguts dels programes de les assignatures forma part de la discrecionalitat tècnica de l'òrgan que ha de disposar l'exempció de l'examen i la consegüent designació com a intèrpret jurat.

L'argumentació del TS sembla decantar-se de la línia que havien seguit resolucions anteriors, com ara la de 21 de desembre de 2010 ([RLD núm. 56, pàg. 7-8](#)). En aquestes l'alt tribunal posava l'èmfasi en què la normativa (Reial decret 2555/1977, en la redacció donada pel Reial decret 79/1996, de 26 de gener, i l'Ordre del Ministeri d'Afers Exteriors de 21 de març de 1997) establí l'exempció de l'examen per al nomenament d'intèrpret jurat d'una manera força taxada i no acollia l'al·legació de discrecionalitat tècnica que esgrimia el lletrat de l'Estat. En canvi en la resolució que ressenyem es posa l'accent precisament en la discrecionalitat tècnica i es rebutja l'aportació de casos pràcticament idèntics que al·lega la recurrent.